

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Ковельський промислово-економічний фаховий коледж
Луцького національного технічного університету»

Економічний аналіз
методичні вказівки до розв'язування задач
для здобувачів освітньо-професійного ступеня
фаховий молодший бакалавр
галузі знань 07 Управління та адміністрування
усіх спеціальностей денної форми навчання

Ковель, 2023

Вступ

Економічний аналіз посідає важливе місце підготовки фахових молодших бакалаврів галузі знань управління та адміністрування. Щоб глибоко оволодіти знаннями з економічного аналізу необхідно приділяти значну увагу практичним заняттям. Розв'язання аналітичних задач з курсу економічного аналізу сприяє засвоєнню методики аналізу господарської діяльності підприємств, що за умов ринкової економіки має важливе значення.

Ціль економічного аналізу конкретно виражається в його задачах. Вона досягається поетапно, послідовно, за допомогою вирішення комплексу взаємопов'язаних аналітичних задач, які деталізують ціль аналізу, відображають її складові частини. Задачі визначаються суб'єктом економічного аналізу в залежності від стану зовнішнього середовища, предмета та об'єкта економічного аналізу.

Найважливішими класичними задачами економічного аналізу є:

- Дослідження динаміки показників діяльності для виявлення й оцінки тенденцій економічного розвитку та їхньої циклічності.
- Визначення відхилення фактично досягнутого рівня показників відносно встановлених завдань та звітних показників попередніх періодів (у тому числі базових).
- Виявлення та кількісна оцінка впливу окремих факторів на оціночні й узагальнюючі показники діяльності.
- З'ясування причин, що зумовлюють вплив кожного з показників, факторів.
- Визначення та вимірювання внутрішніх і зовнішніх резервів діяльності (невикористаних можливостей виконання бізнес-планів, покращання показників діяльності, удосконалення виробництва тощо).
- Розробка конкретних заходів, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності виробництва, усунення порушень виробничого ритму, недоліків, втрачених можливостей, втрат та збитків; використання досягнень науки та передового досвіду для мобілізації виявлених резервів підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства.

Елімінування як метод розрахунку впливу факторів.

Вибір технічних прийомів аналізу здебільшого залежить від характеру зв'язків між явищами. Якщо взаємозв'язок між результативним показником та факторами, що його визначають, має функціональний характер, в аналітичній практиці використовують прийоми елімінування (від латинського слова *eliminare* — виключати, усувати). Суть цього метода полягає у тому, що, абстрагуючись від взаємовпливу факторів, послідовно розглядається вплив кожного фактора на результативний показник за незмінності інших факторів. У практиці економічного аналізу застосовують кілька способів елімінування:

- спосіб ланцюгових підстановок;
- спосіб абсолютних різниць;
- спосіб відносних різниць.

Хоча всі способи елімінування різняться методикою розрахунків, проте вони дають однакові результати, оскільки ґрунтуються на одному й тому самому принципі. Незначні відхилення можуть бути зумовлені неточністю підрахунків (заокруглення).

Спосіб ланцюгових підстановок

Він є універсальним і використовується для розрахунку впливу факторів в усіх типах факторних моделях. Цей спосіб полягає у визначенні впливу окремих факторів на зміну величини результативного показника з допомогою поступової заміни базисної величини кожного факторного показника у факторній моделі на фактичну величину у звітному періоді. З метою визначення факторів будують таблицю, в якій зліва направо зазначаються всі необхідні фактори, починаючи з кількісних і закінчуючи якісним. Потім наводиться “добуток факторів”, або результативний показник, і, нарешті, графа для розрахунку величини впливу факторів. У першій рядок таблиці (нульова підстановка) записують планові, або базові, показники. Для розрахунку впливу першого фактора проводять заміну його з планової (базової) величини на фактичну, а інші дані залишають незмінними. Різниця між одержаним розрахунковим

показником (D_1) і плановим (базовим) становить величину першого фактора ($D_1 - D_n$). Для розрахунку другого фактора його величину у другій підстановці також замінюють на фактичну (перший фактор тут і далі залишається також на фактичному рівні), а величину впливу аналізованого фактора, визначають як різницю між другим і першим розрахунковими показниками ($D_2 - D_1$). Така процедура заміщення величини вихідних планових показників на фактичну величину здійснюється доти, поки в останньому рядку не будуть всі фактичні значення факторів, що вивчаються, а їхня величина впливу не буде визначена як відповідна різниця розрахункових добуток факторів.

Такий процес розрахунку чотирьох факторів наведено в таблиці 1.

Таблиця 1.

Схема виявлення впливу факторів способом ланцюгових підстановок

Номер підстановки та назва фактора	Фактори, які впливають на показник				Добуток факторів	Величина впливу фактора
	1-й	2-й	3-й	4-й		
Нульова підстановка	П	П	П	П	D_n	—
Перша підстановка, перший фактор	Ф	П	П	П	D_1	$D_1 - D_n$
Друга підстановка, другий фактор	Ф	Ф	П	П	D_2	$D_2 - D_1$
Третя підстановка, третій фактор	Ф	Ф	Ф	П	D_3	$D_3 - D_2$
Четверта підстановка, четвертий фактор	Ф	Ф	Ф	Ф	D_f	$D_f - D_3$

Примітка:

1. Умовні позначення: П — планове значення; Ф — фактичне значення.

2. 1-й, 2-й, 3-й — кількісні фактори, 4-й (останній) — якісний фактор.

Отже, за умови дії чотирьох факторів здійснюється чотири підстановки (не враховуючи нульову), величина кожного фактора

визначається як різниця нового розрахункового показника та попереднього.

Приклад:

Визначте вплив факторів на обсяг товарної продукції методом ланцюгових підстановок. Зазначте резерви збільшення обсягу товарної продукції та доцільність їх використання.

№	Показники	За планом	Фактично	Абсолютне відхилення
1.	Середнє число робітників, чол.	1100	1000	-100
2.	Середнє число днів роботи, дні	240	235	-5
3.	Середня тривалість робочого дня, годин	7,75	7,8	+0,05
4.	Середньогодинний виробіток одного робітника, гривень	1,99	2,02	+0,03
5.	Обсяг товарної продукції, тис. грн. (р.1 ^x р.2 ^x р.3 ^x р.4)	4071,54	3702,66	-368,88

На обсяг товарної продукції має вплив чотири показника. Визначимо їх вплив.

№ підстановки	Фактори, які впливають на обсяг товарної продукції				Обсяг товарної продукції, тис. грн.	Величина впливу фактора
	Середнє число робітників	Середнє число днів роботи	Середня тривалість робочого дня	Середньогодинний виробіток одного робітника		
Нульова	1100	240	7,75	1,99	4071,54	-
Перша	1000	240	7,75	1,99	3701,40	-370,154
Друга	1000	235	7,75	1,99	3624,29	-77,11
Третя	1000	235	7,8	1,99	3647,67	23,38
Четверта	1000	235	7,8	2,02	3702,66	54,99
Сумарний вплив факторів:						-368,88

Висновок: На обсяг товарної продукції має вплив чотири фактора.

1. При зменшенні числа робітників на 100 чоловік обсяг товарної продукції зменшився на 370,154 тис. грн.

2. При зменшенні числа днів роботи на 5 днів, обсяг товарної продукції зменшився на 77,11 тис. грн.

3. При збільшенні середньої тривалості робочого дня на 0,05 години, обсяг товарної продукції збільшився на 23,38 тис. грн.

4. При збільшенні середньогодинного виробітку одного робітника на 0,03 грн. обсяг товарної продукції збільшився на 54,99 тис. грн.

Сумарний вплив факторів призвів до зменшення обсягу товарної продукції на 368,88 тис. грн.

Резервами збільшення обсягу товарної продукції є доведення середнього числа робітників й середнього числа днів роботи до планового рівня. Використання даних резервів забезпечить додатковий випуск товарної продукції ($370,154 + 77,11 = 477,264$), що є доцільним.

Задача №1

Методом ланцюгових підстановок визначити вплив факторів на обсяг товарної продукції. Зазначте резерви збільшення обсягу товарної продукції та доцільність їх використання.

№	Показники	За планом	Фактично
1.	Середнє число робітників, чол.		
2.	Середнє число днів роботи, дні	240	235
3.	Середня тривалість робочого дня, годин	8,0	7,8
4.	Середньогодинний виробіток одного робітника, гривень		

Вихідні дані до задачі №1.

№ варіанту	Середнє число робітників, чол.		Середньогодинний виробіток одного робітника, гривень	
	За планом	За звітом	За планом	За звітом
1	120	110	19,70	20,20
2	100	101	25,00	25,50
3	50	48	19,50	19,90

4	30	28	21,00	21,00
5	36	36	23,10	21,75

Спосіб абсолютних різниць

В практиці економічного аналізу найчастіше використовують спосіб абсолютних різниць, надійний і найменш трудомісткий. Цей спосіб є спрощеним варіантом способу ланцюгових підстановок. Розрахунки, які проводяться в таблиці ланцюгових підстановок, можуть бути спрощені, якщо в кожній підстановці змінити абсолютне значення фактора, що розраховується відхиленням його фактичної величини від базової (планової). Вплив різниць на загальне відхилення визначають у тій же послідовності, що й ланцюгові підстановки, але величину відхилення отримують відразу в підсумку кожного розрахунку.

Такий процес розрахунку чотирьох факторів наведено в таблиці 2.

Таблиця 2.

Схема виявлення впливу факторів способом абсолютних різниць

Номер підстановки та назва фактора	Фактори, які впливають на показник				Добуток факторів	Величина впливу фактора
	1-й	2-й	3-й	4-й		
Нульова підстановка	П	П	П	П	D_0	—
Перша підстановка, перший фактор	Р	П	П	П	—	D_1
Друга підстановка, другий фактор	Ф	Р	П	П	—	D_2
Третя підстановка, третій фактор	Ф	Ф	Р	П	—	D_3
Четверта підстановка, четвертий фактор	Ф	Ф	Ф	Р	—	D_4
П'ята підстановка	Ф	Ф	Ф	Ф	D_5	—

Примітка:

1. Умовні позначення: П — планове значення; Ф — фактичне значення; Р — різниця між фактичною і базовою величиною порівняльного показника.

2. 1-й, 2-й, 3-й — кількісні фактори, 4-й (останній) — якісний фактор.

Приклад:

Визначте вплив факторів на обсяг товарної продукції методом абсолютних різниць. Зазначте резерви збільшення обсягу товарної продукції та доцільність їх використання.

№	Показники	За планом	Фактично	Абсолютне відхилення
1.	Середнє число робітників, чол.	1100	1000	-100
2.	Середнє число днів роботи, дні	240	235	-5
3.	Середня тривалість робочого дня, годин	7,75	7,8	+0,05
4.	Середньогодинний виробіток одного робітника, гривень	1,99	2,02	+0,03
5.	Обсяг товарної продукції, тис. грн. ($p.1 \times p.2 \times p.3 \times p.4$)	4071,54	3702,66	-368,88

На обсяг товарної продукції має вплив чотири показника. Визначимо їх вплив.

№ підстановки	Фактори, які впливають на обсяг товарної продукції				Обсяг товарної продукції, тис. грн.	Величина впливу фактора
	Середнє число робітників	Середнє число днів роботи	Середня тривалість робочого дня	Середньогодинний виробіток одного робітника		
Нульова	1100	240	7,75	1,99	4071,54	—
Перша	-100	240	7,75	1,99	—	-370,154
Друга	1000	-5	7,75	1,99	—	-77,11
Третя	1000	235	+0,05	1,99	—	23,38
Четверта	1000	235	7,8	+0,03	—	54,99
п'ята	1000	235	7,8	2,02	3702,66	—
Сумарний вплив факторів:						-368,88

Висновок: На обсяг товарної продукції має вплив чотири фактора.

1. При зменшенні числа робітників на 100 чоловік обсяг товарної продукції зменшився на 370,154 тис. грн.

2. При зменшенні числа днів роботи на 5 днів, обсяг товарної продукції зменшився на 77,11 тис. грн.

3. При збільшенні середньої тривалості робочого дня на 0,05 години, обсяг товарної продукції збільшився на 23,38 тис. грн.

4. При збільшенні середньогодинного виробітку одного робітника на 0,03 грн. обсяг товарної продукції збільшився на 54,99 тис. грн.

Сумарний вплив факторів призвів до зменшення обсягу товарної продукції на 368,88 тис. грн.

Резервами збільшення обсягу товарної продукції є доведення середнього числа робітників й середнього числа днів роботи до планового рівня. Використання даних резервів забезпечить додатковий випуск товарної продукції ($370,154 + 77,11 = 447,264$), що є доцільним.

Задача №2.

Методом абсолютних різниць визначити вплив факторів на обсяг товарної продукції.

№	Показники	За планом	Фактично
1.	Середнє число робітників, чол.		
2.	Середнє число днів роботи, дні	230	228
3.	Середня тривалість робочого дня, годин	7,65	7,75
4.	Середньогодинний виробіток одного робітника, гривень		

Вихідні дані до задачі №2.

№ варіанту	Середнє число робітників, чол.		Середньогодинний виробіток одного робітника, грн	
	За планом	За звітом	За планом	За звітом
1	123	110	19,5	20,00
2	110	101	21,00	19,80
3	500	480	19,50	19,90
4	300	300	18,70	19,00
5	250	245	20,00	20,00

Задача №3.

Методом абсолютних різниць та методом ланцюгових підстановок визначити вплив факторів на середньорічний виробіток робітника. Зазначте резерви зростання продуктивності праці.

№	Показники	Минулий рік	Звітний рік
1.	Середня кількість днів, відпрацьованих одним робітником за рік		
2.	Середня тривалість робочого дня (зміни), годин	8	7,8
3.	Середньогодинний виробіток одного робітника, грн.		

Вихідні дані до задачі №3.

№ варіанту	Середня кількість днів, відпрацьованих одним робітником за рік		Середньогодинний виробіток одного робітника, гривень	
	За планом	За звітом	За планом	За звітом
1	225	223	19,50	20,00
2	220	224	21,00	19,90
3	224	224	30,05	30,00
4	221	190	18,54	19,00
5	223	224	20,00	20,00

Аналіз реалізації продукції

Обсяг реалізації продукції визначається за відвантаженою покупцям продукцією і може виражатися в порівнянних, планових та діючих цінах.

Аналіз починається з вивчення динаміки реалізації продукції за кілька років, а також по кварталах і місяцях звітного року. Необхідно дати оцінку виконанню плану з обсягу реалізації в цілому, за окремими групами видів продукції, зонах реалізації тощо.

Обов'язково слід зіставити обсяги виробництва, відвантаження та реалізації, визначити основні причини можливих розбіжностей цих показників.

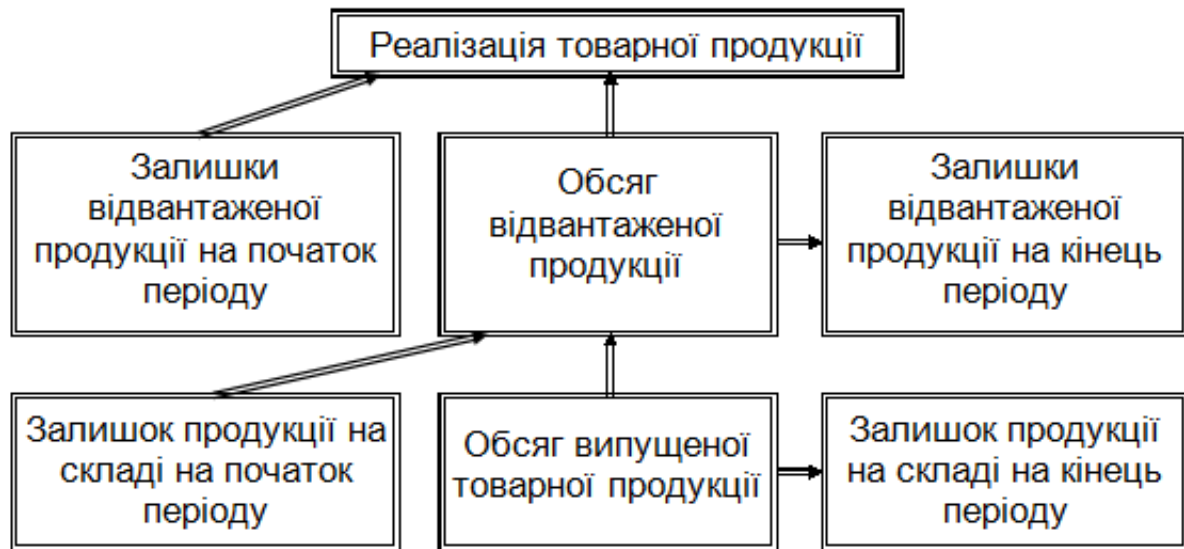

Рис. 1. Схема зв'язку між показниками товарної продукції, обсягу відвантаженої продукції та реалізованої товарної продукції.

Вивчивши динаміку та виконання плану реалізації продукції, необхідно встановити фактори зміни її обсягу.

Для глибокого аналізу проблем, які пов'язані з реалізацією продукції, слід перейти до детального розгляду дії всього комплексу факторів, які можуть впливати на кінцевий обсяг реалізації продукції. Задача №4.

Дати оцінку виконання плану за обсягом реалізації та визначити вплив основних факторів. Зазначити резерви збільшення обсягу реалізації.

№	Показники, (тис.грн.)	За планом	Фактично
1.	Обсяг реалізації продукції		
2.	Випуск товарної продукції		
3.	Залишки нереалізованої продукції		
	а) на початок року	1100	1400
	б) на кінець року	500	360

Вихідні дані до задачі №4.

№ варіанту	Випуск товарної продукції, тис.грн.	
	За планом	За звітом
1	18000	18200
2	17250	17300
3	18500	18500
4	20000	20000
5	22300	21100

Аналіз виробництва продукції

Аналіз обсягів виробництва продукції починають з оцінювання того, як виконано план виробництва в цілому по підприємству за основними робочими одиницями; які були рівні виконання за місяць, квартал, тощо звітного періоду. Визначають причини можливих відхилень.

Аналізують динаміку обсягів випуску продукції на підприємстві за звітний та попередні роки.

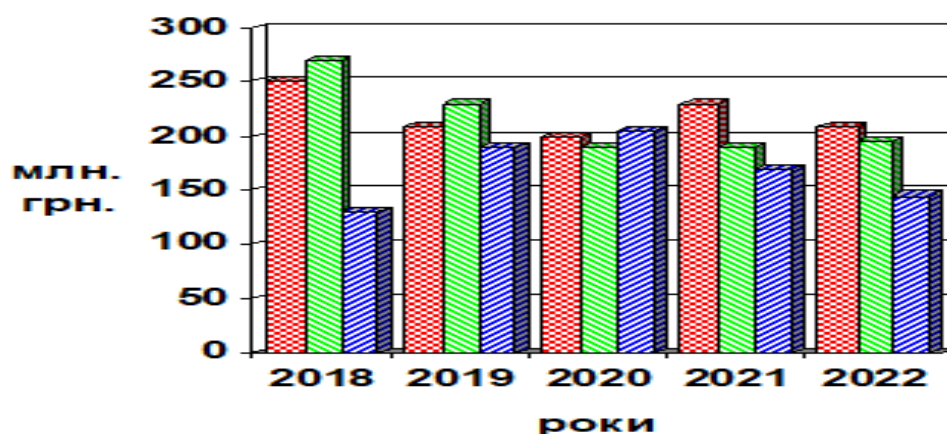

Рис. 2. Динаміка виробництва товарної продукції на трьох споріднених підприємствах.

Задача №5.

Проаналізувати обсяги виробництва товарної продукції.

Показники	Обсяги виробництва продукції, тис.грн.		
	За минулий період	За звітний період	
		За планом	Фактично
Товарна продукція, тис.грн.:			
І-й варіант	8000	8400	8500
II-й варіант	7000	7550	7300
III-й варіант	5000	4900	4700
У т.ч.:			
— Головне підприємство:			
І-й варіант	6000	6300	6336
II-й варіант	6000	6500	6450
III-й варіант	3500	4000	3900
— Інші виробництва й філії:			
І-й варіант	2000	2100	2164
II-й варіант	1000	1050	850
III-й варіант	1500	900	800
З них:			
— Філія№1:			
І-й варіант	280	300	340
II-й варіант	300	310	315
III-й варіант	250	300	270

Задача №6.

Проаналізувати динаміку виробництва продукції за п'ять років.

Побудувати графіки динаміки виробництва товарної продукції

Показники	П'ятирічний період				
	1-й рік	2-й рік	3-й рік	4-й рік (минулий)	5-й рік (звітний)
Підприємство №1:					
Товарна продукція у незмінних цінах,	204	163,2	138,72	96	102

млн.грн.					
Підприємство №2:					
Товарна продукція у незмінних цінах, млн.грн.	120	108	88,56	78	72,38
Підприємство №3:					
Товарна продукція у незмінних цінах, млн.грн.	250	200	210,34	105	115,75
Обсяг товарної продукції за галуззю, млн.грн.	2500	2150	1914	1625	1550

Аналіз асортименту продукції

Аналіз асортименту продукції здійснюють трьома способами.

Перший спосіб — “спосіб найменшого числа”. Його суть полягає у виборі меншої із двох сум, яку зараховують у виконання плану. Береться фактична сума, за умови, що вона не перевищує планового завдання.

Коефіцієнт асортиментності (K_{ac}) дорівнює співвідношенню загальної суми, зарахованої у виконання плану до загальної планової суми.

За другого способу як загальний показник беруть найменший відсоток виконання плану щодо всіх виробів. ($K_{в.в}$). За цим показником аналізують комплектність виробництва (за необхідності).

Третій спосіб базується на співвідношенні кількості виробів, щодо яких план виконано повністю до загальної кількості планових позицій. Цей показник тісно пов'язаний з номенклатурою продукції, а тому його називають коефіцієнтом номенклатурності (K_n).

Приклад:

Проаналізувати ступінь виконання плану за асортиментом випущеної продукції.

(тис. грн.)

№	Показники	За планом	Фактично
1.	“А”	100	200
2.	“Б”	150	—
3.	“В”	250	150
4.	“Г”	—	120
5.	“Д”	50	—

Проаналізуємо виконання плану за асортиментом:

№	Показники (вид продукції)	Випуск продукції, тис. грн.			Зараховується у виконання плану, тис. грн.
		За планом	Фактично	Виконання плану, %	
1	“А”	100	200	200	100
2	“Б”	150	-	0	-
3	“В”	250	150	60	150
4	“Г”	-	120	-	-
5	“Д”	50	-	0	-
	Разом	550	470	85	250

Розрахуємо показники виконання плану з асортименту трьома способами:

1. Способом “Найменшого числа”. Коефіцієнт асортименту дорівнює:

$$K_{ac}=250/550 = 0,45$$

2. Беремо як загальний показник найменший серед усіх виробів відсоток виконання плану, тобто 0%.

$$K_{в.в.}=0.$$

3. Розрахуємо коефіцієнт номенклатурності:

$$K_n=1/4=0,25$$

Отже, план з асортименту суттєво не виконано. Відсоток виконання за асортиментом – 45. Комплектність виробництва – 0%. Номенклатура випуску – 25%. Така ситуація склалася за рахунок не виконання плану виробництва за продукцією «Б» й «Д», 60% виконанням за продукцією «В». Разом з тим підприємство понесло витрати на виробництво продукції «Г», яка була не запланована. Підприємство працює незадовільно.

Задача №7.

Проаналізувати план поставок продукції. Зробити висновки.

№	Вид продукції, (тис.грн.)	За планом	Фактично
1.	“А”	200	180
2.	“Б”	450	420
3.	“В”	300	350
4.	“Г”	150	70
5.	“Д”	-	100
6.	“Є”	200	-

Задача №8.

Проаналізувати ступінь виконання плану за асортиментом випущеної продукції.

(тис.грн.)

№	Показники	За планом	Фактично
1.	“А”	100	100
2.	“Б”	130	125
3.	“В”	180	—
4.	“Г”	—	120
5.	“Д”	50	115

Аналіз якості продукції за сортністю

Виконання плану за сортністю визначають трьома основними способами.

Спосіб першосортних одиниць ґрунтується на обчисленні додаткових посортних перевідних коефіцієнтів, які враховують існуючі цінові співвідношення між окремими сортами. Для цього беруть за базову ціну ціну найвищого сорту і розраховують відповідні коефіцієнти діленням ціни кожного сорту на ціну базового сорту.

Далі розраховують середній коефіцієнт сортності множенням посортних коефіцієнтів на відповідну кількість продукції. Отримані умовні суми продукції треба додати й поділити на загальну кількість продукції.

Спосіб порівняння середньозважених цін дає змогу робити розрахунки без попереднього обчислення перевідних коефіцієнтів для кожного сорту. Суть цього способу полягає в розрахунку середньозважених цін. При цьому, якщо фактична середньозважена ціна одного виробу дорівнює плановій або більша за неї ($\Pi_{\text{ср.ф}} \geq \Pi_{\text{ср.п}}$), то план за сортністю вважається виконаним.

Спосіб порівняння відсотків виконання плану у вартісному й натуральному вираженні. Цей спосіб дає більш високі темпи зростання обсягів у вартісному вираженні (I_v), ніж в натуральному (I_n), якщо при цьому зростає середня сортність продукції. Загалом план за сортністю буде виконано за умови додержання такого співвідношення: $I_v \geq I_n$.

Приклад:

Визначити чи виконано план за сортністю продукції цехом за звітний місяць.

Сорт	Оптова ціна за одиницю, грн.	Випуск продукції, шт	
		За планом	Фактично
I	20	3000	2800
II	17	2000	800
III	15	—	400

Проаналізуємо виконання плану виробництва продукції за сортністю. Для цього розрахуємо необхідні розрахункові показники. Результати розрахунків зведемо в таблицю.

Сорт	Оптова ціна за одиницю, грн.	Посортний коефіцієнт	За планом		Фактично		Виконання плану, %
			Кількість виробів, шт.	Сума, тис. грн.	Кількість виробів, шт.	Сума, тис. грн.	
I	20	1,0	3000	60	2800	56	93,3
II	17	0,85	2000	34	800	13,6	40
III	15	0,75	-	-	400	6	-
Разом	x	x	5000	94	4000	75,6	80,4

$\Pi_6 = 20$ грн.

1. Спосіб першосортних одиниць.

Плановий коефіцієнт сортності:

$$K_{\pi} = \frac{3000 \cdot 1,0 + 2000 \cdot 0,85}{5000} = 0,94$$

Фактичний коефіцієнт сортності:

$$K_{\phi} = \frac{2800 \cdot 1,0 + 800 \cdot 0,85 + 400 \cdot 0,75}{4000} = 0,945$$

$$K_{\phi} > K_{\pi}$$

Оскільки фактичний показник має величину, більшу за планову, можна зробити висновок, що фактична сортність продукції вища за планову, план виробництва продукції цехом за звітний місяць за сортністю виконаний.

2. Спосіб порівняння середньозважених цін.

Планова середньозважена ціна виробу:

$$Ц_{\text{сп}} = \frac{94000}{5000} = 18,8 \text{ грн.}$$

Фактична середньозважена ціна виробу:

$$Ц_{\text{сф}} = \frac{75600}{4000} = 18,9 \text{ грн.}$$

$Ц_{\text{сф}} > Ц_{\text{сп}}$, план виробництва продукції цехом за звітний місяць за сортністю виконаний.

3. Спосіб порівняння відсотків виконання плану у вартісному й натуральному вираженні.

Відсоток виконання плану в вартісному вираженні:

$$I_{\text{в}} = \frac{75,6}{94} = 0,805$$

Відсоток виконання плану в натуральному вираженні:

$$I_{\text{н}} = \frac{4000}{5000} = 0,800$$

$I_{\text{в}} > I_{\text{н}}$, план виробництва продукції цехом за звітний місяць за сортністю виконаний

Висновок. Виконані розрахунки підтверджують раніше зроблений висновок: план виробництва продукції цехом за звітний місяць за сортністю виконаний.

Задача №9.

Визначити чи виконано план за сортністю продукції цехом за звітний місяць.

Сорт	Оптова ціна за одиницю, грн	Випуск продукції, шт	
		За планом	Фактично
I	50	300	280
II	45	200	180
III	30	—	150

Аналіз ритмічності

Приклад:

Проаналізуйте ритмічність випуску продукції підприємства за місяць.
(тис. грн.)

П'ятиденка місяця	Обсяг виробництва	
	За планом	Фактично
I		—
II		10
III		11
IV		13
V		21
VI		10
Разом	60	65

Для розрахунку ритмічності роботи підприємства за місяць розрахуємо необхідні розрахункові показники. Для того, щоб заповнити графу “обсяг виробництва за планом”, згадаємо, що ритмічний випуск продукції – це випуск продукції рівними частками за рівний проміжок часу. Тобто в нас є шість рівних періодів за які разом випустили 60 тис. грн. продукції. Отже, за один період випускають: $\frac{60}{6} = 10$ тис. грн. продукції.

Найпростішим способом розрахунку ритмічності продукції, який надійно її характеризує є спосіб “найменшого числа”. Для цього в графу “зараховується у виконання плану” записуємо фактичні значення, якщо вони не перевищують планові, тобто найменше з двох значень (фактичного і планового).

Для розрахунку коефіцієнта ритмічності підсумок залікової графі ділимо на підсумок планових значень.

Робота підприємства вважається ритмічною, якщо коефіцієнт ритмічності дорівнює 1.

П'ятиденка місяця	Обсяг виробництва, тис. грн.		Абсолютне відхилення	Зараховується у виконання плану, тис. грн.
	За планом	Фактично		
I	10	—	-10	-
II	10	10	0	10
III	10	11	+1	10
IV	10	13	+3	10
V	10	21	+11	10
VI	10	10	0	10
Разом	60	65	+5	50

Розрахуємо коефіцієнт ритмічності:

$$K_{\text{ритм.}} = \frac{50}{60} = 0,83$$

Висновок: За даними розрахунку видно, що підприємство за звітний місяць працювало неритмічно, так як $K_{\text{ритм.}} < 1$. На це вплинуло невиконання плану виробництва в першій п'ятиденці місяця. Негативним є також перевиконання плану виробництва в п'ятій п'ятиденці місяця (+11), так як продукція може бути неякісною й бракованою. Це істотно збільшить собівартість продукції (витати на виправлення браку) й, відповідно, зменшить прибуток.

Задача №10.

Проаналізувати ритмічність випуску продукції.

Декада місяця	Обсяг виробництва, (тис.грн.)	
	За планом	Фактично
I	250	245
II	350	360
III	450	600

Задача №11.

Проаналізувати ритмічність роботи підприємства за місяць..

П'ятиденка місяця	Обсяг виробництва, (тис.грн.)	
	За планом	Фактично
I		15
II		10
III		14
IV		-
V		25
VI		30
Разом	120	

Задача №12.

Визначити всі фактори, що впливали у звітному періоді на обсяг товарної продукції. Розрахувати їхню величину і зазначити, які резерви зростання виробництва мали тут місце.

№	Показники	За планом	Фактично
1.	Обсяг товарної продукції за рік, тис.грн.		
2.	Кількість верстатів, одиниць		

Вихідні дані до задачі №12.

№ варіанту	Обсяг товарної продукції за рік, тис.грн.		Кількість верстатів, одиниць	
	За планом	За звітом	За планом	За звітом
1	1250	1130	215	220
2	1000	1356	200	195
3	1500	1450	210	210
4	2000	1800	100	100
5	1550	1550	95	98

Задача №13.

Визначити всі фактори, що впливали у звітному періоді на обсяг товарної продукції. Розрахувати їхню величину і зазначити, які резерви зростання виробництва мали тут місце.

№	Показники	За планом	Фактично
1.	Обсяг товарної продукції за рік, тис.грн.		
2.	Відпрацьовано верстато - годин, тис		

Вихідні дані до задачі №13.

№ варіанту	Обсяг товарної продукції за рік, тис.грн.		Відпрацьовано верстато - годин, тис.	
	За планом	За звітом	За планом	За звітом
1	1230	1140	410	315
2	1500	1550	600	610
3	1350	1350	580	550
4	1000	980	500	500
5	1210	1010	480	495

Задача №14.

Розрахувати величину факторів, що вплинули на середньорічний виробіток робітника. Визначити резерви зростання продуктивності праці.

№	Показники	Минулий рік	Звітний рік
1.	Середня кількість днів, відпрацьованих одним робітником за рік		
2.	Середня тривалість робочого дня (зміни), годин	7,75	7,84
3.	Середньогодинний виробіток одного робітника, грн		

Вихідні дані до задачі №14.

№ варіанту	Середня кількість днів, відпрацьованих одним робітником за рік		Середньогодинний виробіток одного робітника, грн	
	За планом	За звітом	За планом	За звітом
1	228	223	10	8,5
2	230	232	18,5	18,33
3	245	245	18,3	19,00
4	246	248	20,0	20,0
5	240	240	17,3	16,9

Задача №15.

Проаналізувати стан забезпеченості підприємства обладнанням і рівень його використання, а також підрахувати величину резервів, використання яких забезпечить додатковий випуск продукції. Середньорічний виробіток одиниці обладнання - 30000 грн.

№	Показники	За планом	Фактично
1.	Обладнання наявне, шт	180	175
2.	Обладнання встановлене, шт	160	155
3.	Обладнання діюче, шт	160	150

Приклад:

Проаналізувати стан забезпеченості підприємства обладнанням і рівень його використання, а також підрахувати величину резервів, використання яких забезпечить додатковий випуск продукції. Середньорічний виробіток одиниці обладнання - 50000 грн.

№	Показники	За планом	Фактично
1.	Обладнання наявне, шт.	163	161
2.	Обладнання встановлене, шт.	150	140
3.	Обладнання діюче, шт.	147	128

Проаналізуємо стан забезпеченості обладнанням.

№	Показники	За планом	Фактично	Абсолютне відхилення
1.	Обладнання наявне, шт.	163	161	-2
2.	Обладнання встановлене, шт.	150	140	-10
3.	Обладнання діюче, шт.	147	128	-19

З даних таблиці видно, що підприємство забезпечено обладнанням неповністю. Наявного обладнання на 2 одиниці менше, ніж планувалося. З них встановлено лише $(140:161=87\%)$., хоча планувалось $(150:163=92\%)$. Діючого обладнання на підприємстві на 19 одиниць менше, ніж планувалося, або 87%.

Проаналізуємо рівень використання обладнання. Для цього розрахуємо коефіцієнти використання встановленого та наявного обладнання:

1. $K_{\text{вик. встановленого обладнання (пл)}}=147:150=0,98$
2. $K_{\text{вик. встановленого обладнання (ф)}}=128:140=0,91$
3. $K_{\text{вик. наявного обладнання (пл)}}=147:163=0,90$
4. $K_{\text{вик. наявного обладнання (ф)}}=128:161=0,795$

З наведених розрахунків можна зробити висновок, що наявне обладнання на підприємстві використовується лише на 79,5%, хоча планувалося 90%, а встановлене обладнання використовується на 91%, хоча планувалося – 98%. Це все вказує на незадовільну роботу підприємства.

Підрахуємо величину резерву, за рахунок введення в дію:

- невстановленого обладнання, використання якого забезпечить додатковий випуск продукції.

$(150-140) \cdot 50000=500$ тис. грн.

Встановлення 10 одиниць обладнання забезпечить додатковий випуск продукції на 500 тис. грн.

- діючого обладнання, використання якого забезпечить додатковий випуск продукції: $(147-128) \cdot 50000=950$ тис. грн.

Задача №16.

Визначити вплив зміни вартості основних виробничих засобів і фондівіддачі на виконання програми випуску продукції.

№	Показники	За планом	Фактично
1.	Обсяг товарної продукції, тис.грн.		
2.	Вартість ОВЗ, тис.грн.		

Вихідні дані до задачі №16.

№ варіанту	Обсяг товарної продукції, тис.грн		Вартість ОВЗ, тис.грн.	
	За планом	За звітом	За планом	За звітом
1	2500	2396	1800	1852
2	1000	1054	990	994
3	1500	1510	950	1000
4	1000	9550	850	800
5	9300	9700	900	920

Задача №17.

Розрахувати вплив факторів на обсяг випуску продукції та визначити резерви виробництва.

№	Показники, (тис.грн.)	За планом	Фактично
1.	Обсяг випуску товарної продукції		
2.	Вартість основних матеріалів		

Вихідні дані до задачі №17.

№ варіанту	Обсяг випуску товарної продукції, тис.грн		Вартість основних матеріалів, тис.грн.	
	За планом	За звітом	За планом	За звітом
1	10000	9450	4500	3870
2	7850	8300	3000	3100
3	9500	9550	3000	3000
4	1500	1500	550	555
5	3000	2950	685	685

Задача №18.

За даними про витрати на випуск одиниці виробу визначити вплив факторів “норм” і “цін” на відхилення фактичних затрат від програми. Фактичний випуск виробів - 800 шт.

№	Показники	За планом	Фактично
1.	Витрати матеріалів на одиницю продукції, кг		
2.	Ціна 1 кг матеріалів, грн.		

Вихідні дані до задачі №18.

№ варіанту	Витрати матеріалів на одиницю продукції, кг		Ціна 1 кг матеріалів, грн.	
	За планом	За звітом	За планом	За звітом
1	120	116	0,09	0,1
2	100	95	0,25	0,20
3	150	150	1,50	1,65
4	100	100	2,00	2,20
5	95	110	3,15	2,80

Задача №19.

Проаналізувати структуру фонду оплати праці.

№	Показники, (тис.грн.)	За планом	Фактично
1.	Фонд основної заробітної плати	2071	1893
2.	Фонд додаткової заробітної плати	997	918
3.	Інші заохочувальні та компенсаційні виплати	282	200

Задача №20.

Методом абсолютних різниць розрахувати вплив основних факторів на зміну суми фонду оплати праці працівників проти минулого року.

№	Показники	Минулий рік	Звітний рік
1.	Фонд оплати праці всіх працюючих, тис.грн.		
2.	Середньооблікова чисельність, чол.		

Вихідні дані до задачі №20.

№ варіанту	Фонд оплати праці всіх працюючих, тис.грн.		Середньооблікова чисельність, чол.	
	За планом	За звітом	За планом	За звітом
1	33500	33330	166	160
2	45000	45270	200	201
3	50000	53000	100	115
4	85000	84500	95	90
5	35000	40000	80	78

Задача №21.

Проаналізувати вплив усіх факторів на зміну суми фонду оплати праці у звітному році порівняно з минулим.

№	Показники	Минулий рік	Звітний рік
1.	Середньоспискова чисельність робітників, чол.		
2.	Середня кількість відпрацьованих днів одним робітником за рік	220	222
3.	Середня тривалість робочого дня, годин		
4.	Середньогодинна заробітна плата, грн	25	26

Вихідні дані до задачі №21.

№ варіанту	Середньоспискова чисельність робітників, чол.		Середня тривалість робочого дня, годин	
	За планом	За звітом	За планом	За звітом
1	95	100	7,5	8,0
2	120	114	8,0	7,47
3	100	100	8,0	7,5
4	30	28	8,0	7,3
5	55	57	7,8	7,9

Задача №22.

Проаналізувати ефективність використання робочого часу на підприємстві. Визначити обсяг товарної продукції, яка не доодержується в результаті втрат робочого часу.

№	Показники	За планом	За звітом
1	Обсяг товарної продукції, тис. грн		
2	Середньоспискова чисельність робітників, чол		
3	Відпрацьовано людино-днів	32500	31875
4	Заплановані неявки, людино-днів	2500	2600
5	Неплановані неявки, людино-днів	—	1225
	— цілозмінні простої	—	725
	— прогули	—	500
6	Святкові і вихідні, людино-днів	13650	13125
7	Всього людино-днів явок і неявок	48650	48825
8	Відпрацьовано людино-годин	257480	247336
9	Внутрішньозмінні втрати робочого часу, людино-годин	—	5725
10	Втрати робочого часу по причинах відхилень від нормальних умов роботи, людино-годин	—	1100

Вихідні дані до задачі №22.

№ варіанту	Обсяг товарної продукції, тис. грн		Середньоспискова чисельність робітників, чол	
	За планом	За звітом	За планом	За звітом
1	1620	1580	140	135
2	1500	1510	130	125
3	1700	1674	150	153
4	1800	1520	100	105
5	1500	1550	95	90

Задача №23.

Розрахувати вплив факторів на прибуток від реалізації (на підприємстві один вид продукції).

№	Показники	За планом	Фактично
1.	Реалізовано продукції, т	1300	1250
2.	Собівартість 1т, грн		
3.	Ціна за 1т, грн		

Вихідні дані до задачі №23.

№ варіанту	Собівартість 1т, грн		Ціна за 1т, грн	
	За планом	За звітом	За планом	За звітом
1	50	64	60	60
2	45	40	58	55
3	55	55	50	48
4	60	60	50	52
5	75	77	49	53

Приклад:

Розрахувати вплив факторів на прибуток від реалізації (на підприємстві один вид продукції).

№	Показники	За планом	Фактично
1.	Реалізовано продукції, т	1200	1014
2.	Собівартість 1т, грн.	50	64
3.	Ціна за 1т, грн.	60	80

Для розрахунку впливу факторів на прибуток від реалізації розрахуємо необхідні показники. Результати розрахунку зведемо в таблицю.

№	Показники	За планом	Фактично	Абсолютне відхилення
1.	Реалізовано продукції, т	1200	1014	-186
2.	Собівартість 1т, грн.	50	64	+14
3.	Ціна за 1т, грн.	60	80	+20

4.	Прибуток за 1т, грн. (р.3-р.2)	10	16	+6
5.	Прибуток від реалізації товарної продукції, тис. грн. (р.1 ^х р.4)	12	16,224	+4,224

Розрахуємо вплив факторів на прибуток від реалізації.

1. Вплив зміни обсягу реалізації:

$$-186 \times 10 = -1860 \text{ грн.}$$

2. Вплив зміни собівартості продукції (збільшення собівартості продукції дає негативний вплив):

$$-(+14) \times 1014 = -14196 \text{ грн.}$$

3. Вплив зміни ціни:

$$+20 \times 1014 = +20280 \text{ грн.}$$

Сумарний вплив факторів:

$$-1860 - 14196 + 20280 = +4224 \text{ грн.} = +4,224 \text{ тис. грн.}$$

Висновок: На прибуток від реалізації впливає три фактора.

Зменшення обсягу реалізації на 186 т. призвело до того, що прибуток від реалізації зменшився на 1860 грн. При збільшенні собівартості продукції на 14 грн. прибуток від реалізації зменшився на 14196 грн. Дію цих двох негативних факторів компенсувала дія наступного позитивного фактора: збільшення ціни на 20 грн. призвело до збільшення прибутку від реалізації на 20280 грн. Сумарний вплив факторів призвів до збільшення прибутку від реалізації продукції лише на 4224 грн.

Задача №24.

За даними форми №2 річного звіту підприємства проаналізувати прибуток (збиток) від реалізації продукції та рівень рентабельності.

(тис.грн.)

№	Показники	Прибутки	Збитки
1.	Виручка від реалізації продукції	3574	х
2.	Податок на додану вартість	х	436
3.	Акцизний збір	х	208

4.	Затрати на виробництво реалізованої продукції	x	2180
5.	Результат від реалізації продукції, тис. грн.		
Рентабельність продукції в минулому році становила 33%			

Задача №25.

Визначити вплив трудових факторів на виконання програми випуску продукції. За даними аналізу трудових факторів та їх впливу на обсяг продукції розрахувати можливі резерви збільшення випуску продукції.

№	Показники	За планом	Фактично
1	Випуск товарної продукції, тис.грн.		
2	Кількість працівників, осіб		
3	З них робітників, осіб		
4	Загальна кількість відпрацьованих усіма робітниками:		
	а) людино-днів	33000	29400
	б) людино-годин	264000	220500

Вихідні дані до задачі №25.

№ варіанту	Випуск товарної продукції, тис. грн		Кількість працівників, осіб		З них робітників, осіб	
	За планом	За звітом	За планом	За звітом	За планом	За звітом
1	200	197,8	230	232	200	198
2	300	276,5	250	245	210	205
3	400	394,6	270	275	220	222
4	20	15	10	12	8	7
5	100	100	30	35	20	18

Задача №26

Проаналізувати рух робочої сили на підприємстві. Розрахувати коефіцієнти, які характеризують рух робітників.

Показник	Минулий період	Звітний період
1. Середньоспискова чисельність працівників, осіб		
2. Прийнято на роботу нових працівників протягом року		
3. Вибуло працівників	86	100
у т.ч. з причин:		
а) призов до армії, вибуття на навчання, вихід на пенсію та з інших причин, передбачених законом	38	20
б) з власного бажання	44	70
в) звільнення за порушення трудової дисципліни	4	10

Вихідні дані до задачі №26.

№ варіанту	Середньоспискова чисельність працівників, осіб		Прийнято на роботу нових працівників протягом року	
	За планом	За звітом	За планом	За звітом
1	1400	1500	100	86
2	1350	1300	80	75
3	1380	1395	65	70
4	120	123	8	9
5	155	150	-	5

Задача №27.

Проаналізувати ефективність використання виробничих засобів підприємства. Розрахувати вплив факторів на обсяг товарної продукції.

№	Показник	За планом	Фактично
1	Обсяг товарної продукції, тис.грн		
2	Середньорічна вартість основних виробничих засобів, тис.грн		
3	Виробничі площі, м ²	15000	14789
4	Кількість верстатів, одиниць		
5	Кількість годин, відпрацьованих усіма верстатами за рік	150000	147700

Вихідні дані до задачі №27.

№ варіанту	Обсяг товарної продукції, тис. грн		Середньорічна вартість основних виробничих засобів, тис.грн		Кількість верстатів, одиниць	
	За планом	За звітом	За планом	За звітом	За планом	За звітом
1	1500	1460	700	730	70	75
2	1000	986	600	610	60	70
3	1400	1412	655	660	65	63
4	980	1000	320	325	20	18
5	1100	1100	580	555	25	25

Задача №28.

Проаналізувати використання матеріальних ресурсів. Визначити, які фактори впливають на обсяг виробництва продукції. Розрахувати їх вплив. Зазначити резерви зростання обсягів виробництва та доцільність їх використання

Показник	За планом	Фактично
1. Обсяг виробництва продукції, шт		
2. Залишок металу на початок року, т		
3. Надійшло металу за рік, т		

4. Використано металу: всього, т	1000	1080
у тому числі:		
— на виробництво основної продукції	1000	960
— на інші потреби	---	120

Вихідні дані до задачі №28.

№ варіанту	Обсяг виробництва продукції, шт		Залишок металу на початок року, т		Надійшло металу за рік, т	
	За планом	За звітом	За планом	За звітом	За планом	За звітом
1	1000	957	60	100	940	980
2	900	940	50	55	960	1030
3	1300	1257	55	70	950	1050
4	550	580	20	22	300	250
5	670	650	15	18	100	120

Задача №29.

Оцініть структуру собівартості за елементами витрат. Вкажіть резерви зниження собівартості продукції.

№	Стаття собівартості	Минулий рік		Звітний рік		Абсолютне відхилення	
		Сума, тис.грн	Питома вага, %	Сума, тис.грн	Питома вага, %	Суми, тис. грн	Питоми ваги, %
1.	Матеріальні витрати, у тому числі:	28732		30076			
	— електроенергія	6612		10263			
	— паливо	7736		13200			
	— інші	14384		6613			
2.	Витрати на оплату праці	5837		3233			
3.	Відрахування на соціальні заходи	912		1932			
4.	Амортизація	7860		3673			

5.	Інші витрати	10239		1799			
	Разом	53580		40713			

Задача №30.

Проаналізуйте витрати на 1 гривню виробленої продукції підприємства.

№	Показники	Базовий рік (у цінах базового року)	Звітний рік	
			За бізнес-планом	Фактично
1.	Вартість виробленої продукції в оптових цінах без ПДВ і акцизного збору, тис.грн.	18000	25000	23000
2.	Повна собівартість виробленої продукції, тис.грн.	14750	21000	20000
3.	Витрати на 1 гривню виробленої продукції, коп.			

Використана література:

1. Економічний аналіз : навч. посіб. / за ред. акад. НАНУ, проф. Чумаченко. Київ : КНЕУ, 2001.
2. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу : навч. посіб. 5-те вид., випр. і доп. Київ : Знання, 2006.
3. Мец В.О. Економічний аналіз (збірник практичних завдань і тестів за даними П(С)БО). К.: КНЕУ , 2001.

Список рекомендованої літератури:

4. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
5. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. № 2755-VI. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. №996-XIV. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
7. Про внесення змін до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” щодо удосконалення деяких положень : Закон України від 05.10.2017 р. № 2164-VIII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2164-19#Text>
8. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 р. № 2258 – VIII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
9. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII (зі змінами і доповненнями). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
10. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 7 лютого 2013 р. № 73 і зареєстровано Міністерством юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 (із змінами та доповненнями).
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 „Спрощена фінансова звітність”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 25 лютого 2000 р. № 39 (із змінами та доповненнями).
Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>
12. Андрєєва Г. І. Організація і методика економічного аналізу : навч. посіб. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009.
13. Бандурка О.М., Коробов М.Я., Орлов П.І., Петрова К.Я. Фінансова діяльність підприємств : підручник. Київ : Либідь, 2003.
14. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит : навч. посіб. / Є.М. Романів, С.В. Приймак, С.М. Гончарук та ін. Львів, ЛНУ ім. Івана Франка, 2017.
15. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2013.

16. Економічний аналіз : навч. посіб. / за ред. акад. НАНУ, проф. Чумаченко. Київ : КНЕУ, 2001.
17. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу : навч. посіб. 5-те вид., випр. і доп. Київ : Знання, 2006.
18. Кіндрацька Г.І., Білик М.С., Загородній А.Г. Економічний аналіз : підручник / за ред. проф. А.Г. Загороднього. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2008.
19. В.М. Серединська, О.М.Загородна, Р.В.Федорович. Економічний аналіз : навч. посіб. Тернопіль: Видавництво Астон, 2010.
20. Косова Т.Д., Сухарєв М.П., Ващенко Л.О. Організація і методика економічного аналізу : навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012.
21. Купалова Г.І. Теорія економічного аналізу : навч. посіб. Київ : Знання, 2008.
22. Мішеніна Н. В., Мішеніна Г. А., Ярова І. Є. Економічний аналіз : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2014.
23. Мних Є.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: підручник. Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2008. 513 с.
21. Мних Є. В. Економічний аналіз : підручник. Київ : Знання, 2011.
24. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. 2-ге вид, випр. і доп. Київ : Знання, 2005.

Ресурси Інтернету:

[http:// www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua) - Міністерство фінансів України.
[http:// www.ukrstat. gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua) - Державна служба статистики України.
[http:// www.liga.net](http://www.liga.net) - Ліга Бізнес Інформ
[http:// www.nau.kiev.ua](http://www.nau.kiev.ua) - Нормативні акти України
[http:// www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3) – Бібліотеки в Україні.
<http://www.nbuv.gov.ua>. – Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html> – Бібліотеки та науково-інформаційні центри України
<http://uk.wikipedia.org> – вільна енциклопедія

Економічний аналіз [Текст]: методичні вказівки до розв'язування задач для здобувачів освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр галузі знань 07 Управління та адміністрування /уклад. Олена Гончаренко. – Ковель: ВСП «КПЕФК ЛНТУ», 2023. – 40 с.

Комп'ютерний набір і верстка:

Олена ГОНЧАРЕНКО

Редактор:

Олена ГОНЧАРЕНКО

Підп. до друку «___»_____2023. Формат 60х84/16. папір офіс.
Гарн.Таймс. Ум. друк. арк. _____ Обл.-вид. арк. ____ Зам. ____
Тираж _____ прим.

ВСП «КПЕФК ЛНТУ»
45000 м.Ковель, вул. Заводська, 23
Друк – ВСП «КПЕФК ЛНТУ»

